

<http://www.mega-media.hr/u-banske-dvore-donio-laznog-renoir-a-pa-završio-na-sudu/>

U Banske dvore donio lažnog Renoira, pa završio na sudu

[Mega media](#) / 27/09/2016

Široj javnosti donekle je poznato da trgovina umjetničkim krivotvorinama predstavlja jedan od unosnijih biznisa u svijetu, no malo kome su poznata imena 'pionira' ovoga kriminala. Jedan od njih je Nizozemac Han van Meegeren, koji je svojedobno svoju krivotvorinu 'utrapio' i nacističkom vođi Hermannu Goeringu, koji se i sam bavio krađom i švercom umjetnina.

Kada su van Meegerena priveli na suđenje zbog kolaboriranja s nacistima kroz preprodaju nacionalnog kulturnog blaga, ovaj se branio da je Goeringu prodao lažnu sliku čuvenog slikara **Vernera**. Meegeren je to i dokazao pa je pušten na slobodu. Ali ni on sam nije sjajno prošao jer ga je Goering, kako se pokazalo, isplatio – lažnim novčanicama!

Ovu kolosalnu priču ispričao nam je **Željko Jamičić**, voditelj Muzeja Ministarstva unutarnjih poslova za obilaska postava MUP-ove izložbe o umjetničkim krivotvorinama 'Ljepota lažnog sjaja', nekoliko dana prije njezina svečanog otvorenja koje je održano danas.

Postav obuhvaća pedesetak 'djela' nepoznatih autora koji su krivotvorili rad velikana domaćeg slikarstva poput **Ljube Ivančića**, **Mersada Berbera**, **Ede Murtića**, **Vaska Lipovca**, **Borisa Bučana**, **Miljenka Stančića** i **Zlatka Price**. Tu su i dvije lažne skulpture pripisane **Dušanu Džamonji** i jedna falsificirana kao rad **Vojina Bakića**. Od falsifikata stranih slikara, 'zastupljeni' su **Auguste Renoir** i **Salvador Dali**.

– Ovdje nisu izložene lažne ili neuspjele replike stvarnih umjetničkih djela, već radovi koje su naslikali krivotvoritelji rukovodeći se stilom ili motivom stvarnih slikara te su im krivotvorili i potpise na takva, uvjetno rečeno, djela.

Upravo je krivotvorenje potpisa slikara, budući da su 'lažnjaci' često bili vrlo uspješni, bio detalj po kojem su vještaci utvrdili da je riječ o krivotvorini – pojašnjava Jamičić, koji je došao na ideju zbirke i njezina izlaganja oku javnosti nakon što je u novinama pročitao da se u Italiji priređuje putujuća izložba s lažnim umjetninama koje su prikupili 'karabinjeri'.

U nas su krivotvorine završavale na sudovima, koji su ih do 2009. uništavali po pravomoćnim sudskim presudama kako se ne bi ponovno pojavile na tržištu.

Mukotrпно dokazivanje

Na prijedlog MUP-a, Ministarstvo uprave naložilo je sudovima da krivotvorine dostavljaju Muzeju MUP-a. Osim krivotvorenih slika i skulptura, na izložbi 'Ljepota lažnog sjaja' mogu se pročitati i podaci iz kriminalističkih obrada i suđenja iz pripadajućih istraga protiv krivotvoritelja.

– Tu su nam najvredniji izvori bili nalazi vještaka kao i svjedočenja potomaka, supružnika ili prijatelja 'pokradenih' slikara kako je riječ o krivotvorinama.

Da se ponekad radilo o vrlo mukotrпnom dokazivanju krivotvorenja, pokazuje primjer lažne 'Žar ptice' slikara **Borisa Bućana**. Sam Bućan je na pripadajućem suđenju posvjedočio da su nanos zelene boje na krivotvorini i potpis njegov rad i jedno od sedam djela iz njegovog ciklusa 'Trava'.

No, 'autor' krivotvorine je na njoj naknadno naslikao pticu prema uzoru na Bućanov stil, i to u tehnici 'ulja na platnu' dok je Bućanov ciklus u cijelosti naslikan na papiru – ispričao nam je Jamičić.

Za potrebe izložbe nisu prikupljana imena nepoznatih 'umjetnika', niti podaci o njima, kaže voditelj MUP-ova Muzeja. Cilj zbirke je ukazati javnosti na načine kako se vara na umjetninama i nanosi šteta stvarnim slikarima i kiparima.

Provjera u ateljeu

Izloženi 'radovi' uglavnom su zaplijenjeni po domaćim galerijama, tako što bi krivotvorinu uočio 'pokradeni' slikar, stručnjak ili netko blizak slikarima koje se potkradalo. U slučaju dvaju skulptura koje su pripisane **Dušanu Džamonji**, prodavatelj krivotvorina bio je – kustos jedne galerije. Ili, kako primjećuje Jamičić, znalac od struke.

– Izvorna skulptura je u vrijeme pokušaja prodaje krivotvorine imala vrijednost oko 130 tisuća kuna, a za krivotvorinu je traženo 70 tisuća kuna. Kako prodavatelj 'skulpturu' nije prodao, pokušao ju je zamijeniti za umjetničku sliku vrijednosti dvadesetak tisuća kuna, što je izazvalo sumnju u njezinu autentičnost pa je kupac zatražio provjeru u ateljeu pokojnog Džamonje. Tako je stvar izišla na vidjelo – navodi naš sugovornik.

Bilo je od potonjeg još bizarnijih načina kako se došlo do nekih od izloženih 'radova'. U postavu koji smo obišli je i jedan 'Renoir', kojeg je vlasnik sredinom devedesetih godina prošlog stoljeća htio prodati ni manje ni više nego hrvatskoj Vladi. U pitanju je bio falsifikat čuvene 'Kupačice' slavnog francuskog slikara.

– Uz 'sliku' je, da stvar bude zanimljivija, vlasnik donio i Renoirov katalog, također na prodaju. Sliku su dali na vještačenje i tako se otkrila krivotvorina – ispričao nam je Jamičić, koji je za potrebe ove izložbe ostvario suradnju s obitelji pokojnog slikara **Ljube Ivančića**.

U prednjem dijelu postava izložbe nalazi se dio pokućstva iz Ivančićeva ateljea, jedno slikarevo djelo i nekoliko krivotvorina, uz detaljna obrazloženja kćerke i zeta Ljube Ivančića, koji su također slikari, kako se može uočiti razlika između originala i krivotvorine.

– Ikonografija, kompozicija, perspektiva i stil, sve one rafinirane značajke slike također nisu dosljedne radovima Ljube Ivančića – napisali su u ‘recenziji’ izloženih krivotvorina **Nina Ivančić i Damir Sokić**.

Izložba će biti otvorena do 23. listopada uz besplatan ulaz. Policija je pripremila i prigodna predavanja o tržištu krivotvorina i o opasnostima koje vrebaju neiskusnim i lakovjernim ljubiteljima umjetnina.

Bez Sanaderove i Vidoševićeve zbirke

Budući da Muzej MUP-a raspolaže samo krivotvorinama koje su oduzete po pravomoćnim sudskim presudama, u postavu izložbe ‘Ljepota lažnog sjaja’ nema umjetnina oduzetih Ivi Sanaderu i Nadanu Vidoševiću, koje se sumnjiči za nezakonito stjecanje bogatstva, dio kojih su i brojne umjetničke slike i skulpture. Doznajemo da su kod spomenute dvojice osumnjičenika pronađene i četiri krivotvorine.

Lipo jutro sviće u Kini

Jedan od raširenijih oblika krivotvorenja umjetničkih djela trenutno se radi u Kini, doznajemo do autora izložbe ‘Ljepota lažnog sjaja’ Željka Jamičića.

– Kinezi imaju printere koji vrlo vjerno oponašaju poteze kista ili ‘igru’ svjetlom. Nakon printanja u Kini, krivotvorine se stavljaju na naše tržište i prodaju za 80 ili 100 kuna – govori Jamičić. Ova ‘krivotvoriteljska’ tehnika naziva se ‘kineskom štamptom’, a na MUP-ovoj izložbi može se sagledati na primjeru falsificirane slike ‘Lipo Jutro sviće’ Izvora Oreba. (Slobodna Dalmacija)